

הביוגרפיה של משפחת אריה, פרק 5: סוף ההתחלה - בדרכו מווידין לסמוקוב, שוהה אברהם אריה שמונה חודשים בסופיה.

הקדמה מאת המתרגם, יוסף עוזי לוי בן שרה נינה לבית אריה.

בפרק זה המחבר מספר כיצד הכיר אברהם את ניסים פרחי ועבד בחנות שלו בסופיה במשך שמונה חודשים. המחבר ואיתו המתרגם, מודים ומחזירים חוב של כבוד לצאצאי ניסים פרחי, על כל הטוב שעשה לאבי המשפחה אברהם אריה בשעתו הקשה. בהמשך נקרא אודות נסיבות פגישתו של אברהם עם מחמד אמין אגא, המושל התורכי של סמוקוב וכיצד נתן לו מחמד הצעה שלא יכול היה לסרב לה, לבוא עמו לסמוקוב כבן חסותו ולהיות הסוחר הראשי שלו.

כהכנה לחלק המרכזי וכמו בפרקים הקודמים, המחבר מספר לנו בפרק ביניים נרחב אודות שיטת הממשל העות'מני באמצעות מושלי הערים, אודות צבא מושלי הערים, לרבות תיאור מפורט של לבושם וחימושם, ומוסר לנו על חלקם של היהודים כאומנים מומחים להכנת התחמושת עבור הצבא העות'מני.

סיום הפרק מבשר את המשכו: אברהם יוצא ביחד עם המושל בדרכו לסמוקוב, שם יקים את השושלת המשפחתית וקבוצת השותפויות העסקיות המשפחתיות הידועה בשם: משפחת אריה מסמוקוב, ובפי אנשי המקום: "משפחת הסְרָאפִים (החלפנים) בנקאים"

המשך התרגום מתוך הביוגרפיה (קטעים נבחרים), עמודים 57-71, שנת 1792:

המסע מווידין וההגעה לסופיה

בו ביום יצא הסניור אברהם מ. אריה ה-1 מווידין ברגל בצרורו הקטן, מקלו בידו. הוא הצטרף אל שני נוסעים אחרים, שאף הם הלכו לסופיה. הם הלכו ביחד בלי שחשו את הדרך. הוא לא הוציא בדרך כל הוצאה, בשמרו את אותם עשרה גרושים להוצאותיו כאשר יגיע לסופיה. עשרת הגרושים האמורים היו באותו הזמן לא מעט, מכיוון שבאותם הזמנים מטבע הכסף שהיה מצוי בשוק לצרכי חליפין היה "אספרים"¹, ועשרת הגרושים של אותו הזמן היו שווים לעשר לירות טורקיות מזהב. תחשיב זה תקראו בהמשך. המסע מווידין לסופיה נמשך ששה ימים. עד אותו זמן לא נסע לשום מקום, לפיכך היה זה מסעו הראשון.

היה זה בצהרי יום שישי כאשר הגיע לסופיה, וניתן להבין שכבר היה עייף מהמסע. הוא הגיע לחאן (מלון) ואחרי שנח מעט, רחץ את פניו ורגליו, החליף בגדיו, יצא לשוק וקנה לעצמו מעט אוכל לשבת. אחר כך חזר אל החאן ושוב התרחץ, הפעם היטב, לקראת שבת. הוא הלך לבית הכנסת ואחרי שהתפללו מנחה וערבית בא אל החאן, קידש ואכל, שכב לישון וישן שינה עמוקה וחסרת תחושה כל הלילה. בבוקר הלך שוב לבית הכנסת, התפלל שחרית וחזר שוב לחאן. בהמשך היום לא יצא מן המלון בגלל קדושת השבת.

¹ פרוטות

אברהם מתקבל לעבודה בחנותו של ניסים פרחי

כאשר עלה שחר יום ראשון יצא אל השוק כדי להכיר כמה מיהודי סופיה, וכן להבין את הלכות המסחר בסופיה. לאחר שהסתובב בשוק שלוש-ארבעה ימים, לא מצא מישהו לגשת אליו. בתחילה היה מאד אמיץ, אך כבר עברו כמה ימים ולא נמצא אף אחד ששאל אותו מי הוא, מהיכן בא ומה מבוקשו. הוצאות שהייתו בסופיה מאז הגעתו הסתכמו ב-2 גרוש. בינו לבין עצמו חשב בתחילה למצוא לעצמו מקום שבו יעסק, יהא זה אפילו בשכר הנמוך ביותר. וכך, כמו בכל יום יצא מוקדם לשוק. היה זה בוקר יום חמישי. הוא התהלך בשוק מרקחות שמני הצמחים (במקור: La plaza de los AHTARES, droguistas), ואז קרא לו יהודי אחד אל חנותו. מיד ניגש אליו, והלה שאל אותו מי הוא, מהיכן הוא ולשם מה בא לסופיה. הסיבה שבגללה שאל אותו כל זאת הייתה מאחר שראה אותו מתהלך ללא תכלית בשוק של סופיה מזה כמה ימים ויש לו צורך בעובד עבור החנות, ואם הוא רוצה לעבוד אצלו שיאמר. הסניור אברהם אחרי ששמע את כל השאלות, בשלווה גדולה ענה, שהוא מסכים לעבוד אצלו, וסיפר את כל קורותיו והוסיף שהוא בעל משפחה הנמצאת בווידין. בו בזמן ענה בעל החנות: "יהיה בסדר, אוכל לשלם לך 8 גרושים בחודש", וכן כי בימי שבתות וחגים, יבוא לשהות בביתו, לאכול ולישון, ובימי השבוע יאכל וישן במקום אחר. סניור אברהם ה-1 בהיותו מרוצה מתנאים אלה, כבר באותו היום נשאר בחנות שהייתה שייכת לסניור ניסימצ'ה פרחי, סוחר בצמחי מרפא אתריים ("דרוגריה"). צאצאי הסניור ניסימצ'ה פרחי הם כעת, בזמן הזה², האדונים מובילי הפירמה א.נ. פרחי, ובין היהודים הם נקראו "לוס פרחיטוס", סוחרים בקמעונות של סחורות גלנטריה.

אנו, כל הצאצאים של סניור אברהם ה-1, מחויבים להיות אסירי תודה לכל הצאצאים המכובדים של סניור ניסימצ'ה פרחי בין לאלה שחיים כאן בסופיה, כמו גם היכן שתמצא משפחה זו, על הטוב שעשה לסבנו סניור אברהם מ. אריה ה-1 בזמן ששהה בסופיה³.

אברהם מצליח מאוד בעבודתו. על הרפואה והתרופות באותם הזמנים

בתשומת לב רבה עבד הסניור אברהם ה-1 בחנות של הסניור פרחי, אשר לימד אותו והראה לו את כל הסחורות בחנותו. תוך ימים אחדים הצליח סניור אברהם ה-1 להכיר את מרבית הסחורות בחנות, והסניור פרחי מצא עצמו מאד מרוצה מהעובד החדש.

עברו 15 ימים וסניור אברהם ה-1 פנה אל הסניור פרחי – אדונו, בבקשה שייתן לו את מחצית משכורתו כי ברצונו לשלוח לאשתו בווידין מעט כסף. מבלי לסרב, נתן לו סניור פרחי 10 גרוש ואמר לו ששכרו החודשי יהיה מעתה 10 גרוש, ועל כך הודה לו סניור אברהם. את עשרת הגרושים שקיבל שלח במלואם לאשתו בווידין. בכך הביא לידיעתה שהמסע עבר בשלום, הוא בריא ושלם וכבר מצא עבודה טובה בשכר ראוי. גם עדכן אותה כדי שתדאג לילדים, ותמנע מהם כל סבל, ואף היא עצמה שלא תלחץ ממאומה, ושלא תדאג לו כי הוא מרגיש טוב מאוד ואלוהים ירחם עליהם. במכתבים

² הוא זמן כתיבת הכרוניקה – 1900 עד 1913
³ ההדגשה לא במקור

ששלח לה באשר לגברת אימא, הוסיף שתדאג לה ותיתן לה שני גרושים. כן הוסיף שהיה רוצה שאמו תגור בביתו, שהרי היא גרה עם אחיו הבוגרים. סניור אברהם ה-1 היה מאוד מרוצה ורגוע על כך שהעביר לאשתו וילדיו כסף. כי להוצאותיו האישיים נשאר לו עדיין מהכסף שהביא מהבית.

עסקי החנות התרחבו מיום ליום, ובזמן זה למד על סוגי עיסות (maadjunes) של בלילי תרופות העשויות אבקה, אותן היה רוקח סניור פרחי. אחר כך לשו אותה עם שמני עשבים שונים שהופקו במזקקה, כגון מנטה, ⁴kajaput ואחרים. עיסות אלו הוכנו בדרכים שונות ומהן היו ששמשו כסם משלשל, אחרות להגברת כוח הגברא, ולאחרות הייתה השפעה על כאבים שונים. כולם קנו את המעג'ונס, והתורכים קנו אותן הרבה יותר. כיוון שבאותם זמנים לא היו רופאים כמו בימינו, אלא רק העיסות שהוכנו משמני העשבים שנאספו מהשדות בקיץ לטיפול בחולים. לכל מחלה הייתה תרופה או שמן בהם השתמשו. התרופות עברו מאב לבן, וכל בן קיבל מאביו את התרופה המתאימה. סניור אברהם למד היטב את כל העיסות, רקח אותן בתשומת לב רבה, ונתן את המעג'ונס **לבגים**⁵ הגדולים ביותר בסופיה ולאלה שבאו מן הערים האחרות סביב סופיה, והחנות השיגה מוניטין רב. כאשר ראה בעל החנות, סניור ניסימצ'ה פרחי, שהעובד שלו, הסניור אברהם ה-1 מנהל היטב את החנות, אמר לו שהוא מאד מרוצה מעבודתו, והעלה את שכרו ל-15 גרוש בחודש. עוד אמר לו שבהמשך הוא ינהל את החנות לפי מיטב שיפוטו, וזו תופקד בידי באופן מוחלט. הסניור פרחי החל לבוא לחנות לעיתים רחוקות מאד. על העלאת השכר החודשי, והאמון המלא שסניור פרחי נתן בו, הודה לו סניור אברהם בכל התודות הראויות, והתמיד כתמיד בעבודתו, בענווה גדולה כלפי סניור פרחי. בחלוף כשלושה חודשים החנות עשתה לעצמה פרסום רב, וכך היה שהתחילו להכיר בסניור אברהם כפטרון של החנות, ובנוסף התחילו לבקר בחנות הזאת, מלבד **הבגים של סופיה** ושל הערים האחרות שהיו באים קודם, גם **ההייאנים (hajanes)** או **האיספאים (ispais)**⁶, שהיו מראשי **היניצ'רים**⁷, בדומה לאותם נסיכים שהיו ברוב הערים בתורכיה.

פרק ביניים: שיטת הממשל העות'מני – מושלי הערים

איספאים אלו משלו בעיר ובכפרים שמסביב, והייתה להם הסמכות להטיל מס על הציבור. הם גבו מעשרות מהחיטה ומהכבשים וכן damgua parasi שהוא צורת מכס (מעבר) מעיר לעיר. וכן כל סוגי המסים אותם גבו כל המושלים ואשר נאספו כולם

⁴ בבולגרית Karayut, **שמן קייאפוט** הוא **שמן** נדיף המתקבל בזיקוק מעלי עץ ה- myrtaceous שבדרום מזרח אסיה.

⁵ תואר אצולה תורכי. בתורכית עות'מנית בג, בתורכית מודרנית ביי.

⁶ סיפהי: חייל פרש, אחד מאבירי הסולטאן. סוג ייחודי של אריסטוקרטיה צבאית, הם גרו על האדמה עם החקלאים (90% האוכלוסייה) וגבו הכנסות מיסים, בדרך כלל בעין, לסבסד את עלויות ההכשרה והצטיידות של הצבא הקטן, המוקדש לשרות הסולטאן. בתמורה לשירותם קיבלו זיכיון לגביית מיסי אחוזות הפקד של הסולטאן, ולרשותם גם הועמדו אחוזות הפקד (תימאר) על רווחיהן.

⁷ היניצ'רים (מטורקית: Yeniceri - חיילים חדשים), היו אחד מסוגי חיל הרגלים של האימפריה העות'מאנית ששירתו במתכונת של צבא קבע. לחייל גויסו נערים לא מוסלמים והם היו בין יחידות העלית בצבא האימפריה. מקור החיל במאה ה-14. הם שירתו את האימפריה העות'מאנית ללא הפסקה עד חיסולם בשנת 1826 על ידי סולטאן מהמוט השני בגלל מעורבותם במרידות נגד המשטר.

לקופתם. הם היו השופטים ששפטו את הציבור שלהם בענייני מסחרי כמו גם בגזרי דין מוות או כלא, וכל זאת לפי דין **מוחמד**, ולמיטב שיפוטם. כן היו **10 באשים** שהיו מפקדי המשטרה, שיחד עם שוטריהם שפעלו לשמירת השקט בעיר ובכפרים. בכל הוצאות פרנסתם נשאה הקופה של **האיספאי/איספאל**. יתר על כן, כשהיה להם צורך בעובדים, הייתה להם סמכות להורות שכל אדם בין הגילים 20 עד 40 חייב לעבוד 5 עד 10 ימים בשנה, זאת הייתה מכסת הפועלים שזומנו לפי התור. הם היו צריכים להביא את מזונם מהבית כי לא האכילו אותם, ואף לא שלמו להם כל תשלום. לאף אחד לא היה האומץ להתנגד לכך. מי שהיה עושה כך, היו מיד מסירים את ראשו, ולא היה אצל מי לבכות.

צבא מושלי הערים וחימושו

ההייאנים הללו היו מחזיקים 300-500 בחורים תורכים חמושים בכל מיני כלי נשק של התקופה, בהם רובה או גרבינה (קרבין) עם מצת, שני אקדחים גם הם עם מצת. כדי לירות בכלי זין אלה היו יהודים רבים שהכינו קליעים. לכל ראש קליע הייתה מחוברת פיסה עגולה של עופרת במשקל 15 דרמות (49 גרמים) ובתוך הקליע היה נייר עבה שלתוכו שפכו 5 דרמות (16 גרם) של אבק שריפה, שבו מילאו את הרובה ואת האקדחים, הידקו אותו עם **arbi** - כלי עשוי ברזל המכיל בתוכו צבת. מלבד זאת פגיון שהוא סכין גדולה בתוך נדן עץ עשוי יפה. הרובה, האקדחים והפגיון היו מקושטים היטב בציורים מכסף וזהב בצבעי אבן שונים. כדי לאחסן את הקליעים היו להם מעין תיקים קטנים בצורת קופסאות נאות לטבק הרחה, עשויים מלאכת מחשבת מכסף, קשורות בשרשרות קטנות של כסף לכלי הנשק. אלה היו חגורות למותן בחגורות עשויות עור בצבע אדום או שחור, המכילות 4 או 5 סרטי בד רחבים, אחת יותר צרה מהשנייה, תפורות רק בשולים וריקות באמצע כדי לשים בהן את כלי הנשק האמורים מתחת לחזה. 3 ימים בשבוע למדו איך לטעון את האקדחים ואיך לרוקן אותם, ולא לימדו אף אחד אחר לתרגל זאת.

לבוש החיילים, מזונם ואורחות חייהם בקסרקטינים

לבושם היה אברקיים מאריג גס, עבה וקצר בצבע כחול, עד הירך. על השוקיים חותלות הדוקות מכופתרות באבזמים, אחדים מהם מאריג ואחרים מבד צמר עבה, מעובדות עם סרט משי דק ורקמת זהב וכסף בצורות של וורדים וענפים הרקומים יפה. על הירכיים קשרו חצאיות צרות (etek baguis) ממשי, עליהן סרטים ברובם כאצבע בהשאירם תלויים גדילים (פרנזים) קטנים של משי. מעל זאת חצאית מאד צרה מכותנה לבנה עשויה קפלים צרים. כאשר היו קופצים התרחבו מסביב בערך חצי מטר, גזורים בקצה הירכיים. ועל המותן קשרו חגורה שמקיפה את המותן 4-5 פעמים, ומהודקת היטב, ומעל חגורה זו חגורים כלי הנשק (SILAS), כפי שנאמר "מאגר הנשק", ומעל הכול מעיל אלבני (hervani) קצר ללא שרוולים שהיה מתנפנף ברוח. על הרגליים נעלו דרדסי עור תאו מעובד למחצה (נעל בלקנית כפרית) מהודקים היטב בשרוכים ובקצוות גדילים (פרנזים) של משי אדום שהיו מקפצים ומתבלטים כשהתהלכו. מזונם היה אונקיית לחם אחת ליום והתבשיל היה בשר כבש שנלעס עם תבשיל אורז, ונאכל בפת. בכל יום קיבלו קפה ובימי החורף - zerde pillaf שהיה אורז מאודה במים והרבה חמאה מעורבב בדבש וזאת כדי שימתיק. החזיקו

אותם 3 שנים בקסרקטינים נפרדים. לא שלמו להם כל תשלום. בני משפחתם שלחו להם כל מיני מצרכים אישיים קטנים. הם היו מאד רגועים ולא עשו לאף אחד מאומה. פעמיים בשבוע שיחררו אותם, כדי שיבקרו את בני משפחתם וגם כדי לרכוש לעצמם כל מיני דברים. חיילים אלה היו מוכנים לפעולה עבור הסולטן בשעת מלחמה. הוא פקד על כל האיספאים הללו, שיכינו את חיילים אלה על חשבונם.

יחסי הגומלין בין מושלי הערים לבין השלטון העות'מני המרכזי

כפי שנאמר, לתשלום ההוצאות היו איספאים אלה גוזרים על כל אחד בכל עיר על כפריה שתחת שלטונם, סכום שהם חייבים לשלם כמס (אגרה) לסולטן. לשם דוגמה, האיספאי של סמוקוב היה מחמד אמין אגא, שהביא את אברהם ה-1 לסמוקוב. אברהם ה-1 שילם לסולטן בכל שנה 200 ארנקי מטבעות (kese ahtche) של כסף מזומן, כשערכו של ארנק מטבעות אחד הוא 500 גרושים. מלבד זאת שלח לו 2,000 kotches, רוצה לומר אילים זכרים, ו-5,000 קוטלאים, של חיטה משובחת, (קוטלה אחת שוקלת 30 אונקיות), 1,000 אונקיות חמאה ו-2,000 אונקיות של נרות חלב זך, תוצרת סמוקוב. וכאשר היו למושל התורכי מלחמות הוא זימן 500 חיילים מאלה שעמדו לרשותו מוכנים תמיד עם מפקדיהם. כל פרנסתם, בגדיהם וכל התחמושת למלחמה, כולם היו על חשבון האיספאי, שנשא בהוצאות כל זמן שהממשל התורכי החזיק בהם. הכמות הייתה 500 חיילים, וכאשר חסרו כמה מהם בין אם מתו או חלו היה חייב להשלים את החסר. מלבד זאת שלח מתנות לכל הפאשות (pachas) הגדולים ולשרפים (הבנקאים) של הווליד סולטן (אם הסולטאן), שהייתה תלויה מאד בסניורים אלה שתמכו בעסקיה.

כל ההייאנים (hajanes) הלכו לקונסטנטינופול אחת לשנה כדי לקבל פקודות חדשות עבור החיילים, וגם הגדילו להם את המס. הם דיווחו על הלכי הרוח של העם ועל המיסים שגבו מהעם. היו מי שהתלוננו נגדם בסודיות אצל הפאשות והשרפים (הבנקאים) של הוואליד סולטאן.

המחבר מסביר מדוע חשוב לו להביא את קטע הביניים הזה

אני רואה לנכון לומר טובות מכאן בפני האדונים הקוראים ביוגרפיה זו, שייתכן שמישהו מהם יוכל לומר שהאירועים הללו או המנהגים של אותם זמנים לא מעניינים עבור ביוגרפיה זו. חייבים הם לדעת שלכל מאורע ולכל מנהג נודעת חשיבות עבור ביוגרפיה זו. כל מה שמובא לידיעת הקורא הוא הידע הבסיסי כדי שיוכל להבין את מה שיקרא בביוגרפיה זו בהמשך. אני, משה א. אריה ה-2 כתבתי בסופיה בשנת 5673 (1913), ולפיכך זו ביוגרפיה בת 150 שנה. הזקנים ביותר מבין בני משפחת אריה החיים היום, וודאי שאינם יכולים לדעת הרבה דברים אותם היה ביכולתי לאסוף במשך 15 שנים וכעת אני מעלה אותם על הנייר⁸.

סוף פרק הביניים על סדרי השלטון והמנהל באימפריה העות'מנית.

⁸ בקטע דלעיל, מסיים המחבר את פרק הביניים המתאר את שיטת הממשל העות'מני וחוזר ישירות הסיפור. מקומו של מאמר מוסגר זה אינו מקרי והוא בא בדיוק בנקודה שבה פוגש אברהם את מחמד אמין אגא, מושל סמוקוב, נותן חסותו, ידידו ואיש סודו, האדם הלא יהודי החשוב ביותר בכרוניקה וזה שזים את הבאתו לסמוקוב שם הוקמה השושלת המשפחתית.

המשך הסיפור: המפגש הראשון עם מושל סמוקוב - נותן חסותו וידידו במשך חיי

כפי שנאמר, אל החנות החלו להיכנס האיספהים, ויום אחד כאשר סניור פרחי לא שהה בחנות, נכנס גם מחמד אמין אגא שהיה ההימן של סמוקוב. הסניור אברהם לא הכיר אותו וראה בו אחד מבין הלקוחות החשובים של החנות. הסניור מחמד אמין אגא, שהיה אדם ענו מאוד ושפל רוח, לא הביא לידיעת אברהם איזה איש רם מעלה הוא. בשיחה שניהלו, אברהם מאוד מצא חן בעיני סניור מחמד אמין אגא, כי סניור אברהם ה-1 ידע היטב את השפה התורכית. אחרי שערך את קניותיו שאל אותו מחמד אמין אגא, האם יבוא לסמוקוב. היה זה לפני שאברהם ידע איזה אישיות רמת מעלה הוא, ואף שבאותם הזמנים לאישיות כזו לא יכולת כלל לסרב משאלותיו, הוא התרומם על הרגליים והשיב שהוא עובד בחנות זו, ובלי רשות אדונו אינו יכול להשיב מאומה, וכאשר אדונו ישחרר אותו הוא אכן יבוא. אלא שאין לו כסף, ואף יותר מזה - הוא גם בעל משפחה בווידין. השיב לו מיד מחמד אמין אגא: "אני רואה שהנך אדם כשרוני ואינטליגנטי, ובוודאי רוצה לבוא איתי. כאשר יבוא אדונך, אמור לו מיד שאני הוא זה שאליו אתה נקרא לבוא. אני אהיה כאן בעוד כמה ימים לערוך קניות שונות, כי בערים הקטנות שמסביב לסופיה אין סוחרי בגדים ותרופות ודברים אחרים ולכן הם כולם באים לסופיה כדי לערוך קניות. אני אתן לך כסף כדי שיהיה לך הון, וגם אתן לך בית לגור בו, ובכל צרכיך אעזור לך, ואתה תהיה הסוחר (היהודי) הראשי (במקור: BAZIRJAN- BACHI) שלי כדי שתקנה את כל סוגי הבדים והמרקחות. ובהזדמנות זו יהיו לך יותר לקוחות, כי יהיו לך את כל הבגים האחרים והסניורים של סמוקוב, ומעל הכול, הצאצאים של הסניור מחמד אמין אגא". הסניור אברהם כרע על ברכיו ונשק את רגליו של מחמד אמין אגא כאות של הסכמה וזה יצא מהחנות. חלף זמן מה וכאשר הגיע הסניור פרחי לחנות, סיפר לו אברהם כל מה שעבר עליו עם מחמד אמין אגא והוא היה מאוד לא מרוצה, אך לא יכול היה לסרב כלל. כפי שנאמר על נסיכים כאלה, באותם זמנים הייתה חובה למלא את כל רצונותיהם. סניור פרחי בדק את החשבון ושילם לו את שכרו הנאה בהוסיפו מתנה נאה. וסניור אברהם ה-1 נישק את ידו, הודה לו על כל הטוב שעשה לו, יצא מהחנות והלך ישר אל מחמד אמין אגא וסיפר לו שהוא כבר מוכן לפקודתו. השיב לו מחמד אמין אגא שלאחר כמה ימים הם ייצאו יחד. הסניור אברהם הלך למלונו, כתב לאשתו באריכות ויידע אותה את כל מה שעבר עליו עם הנסיך של סמוקוב, ושעליה לשמוח, כי מכאן ואילך יש לו תקווה טובה לחיות חיים סדירים, ובכוונתו לבוא לווידין בימים הקרובים, וכך כתב גם לאחיו.

עד כאן כתבתי את הביוגרפיה, ובה
מאורעות מתולדות סניור אברהם מ. אריה ה-1,
הראשון שבא לסמוקוב,
בשמונת החודשים בהם שהה בסופיה
בחנותו של סניור ניסימצ'ה פרחי.

מכאן ואילך אכתוב את כל
קורות חייהם של כל השושלות
והדורות של משפחת אריה

שחיו בסמוקוב משנת 5553 – 1793
עד שנת 5660 - 1900.